

FOLKETINGET

Udvalget for Videnskab og Teknologi
(2. samling)
UVT alm. del - Bilag 86
Offentligt

Udvalget for Videnskab og Teknologi

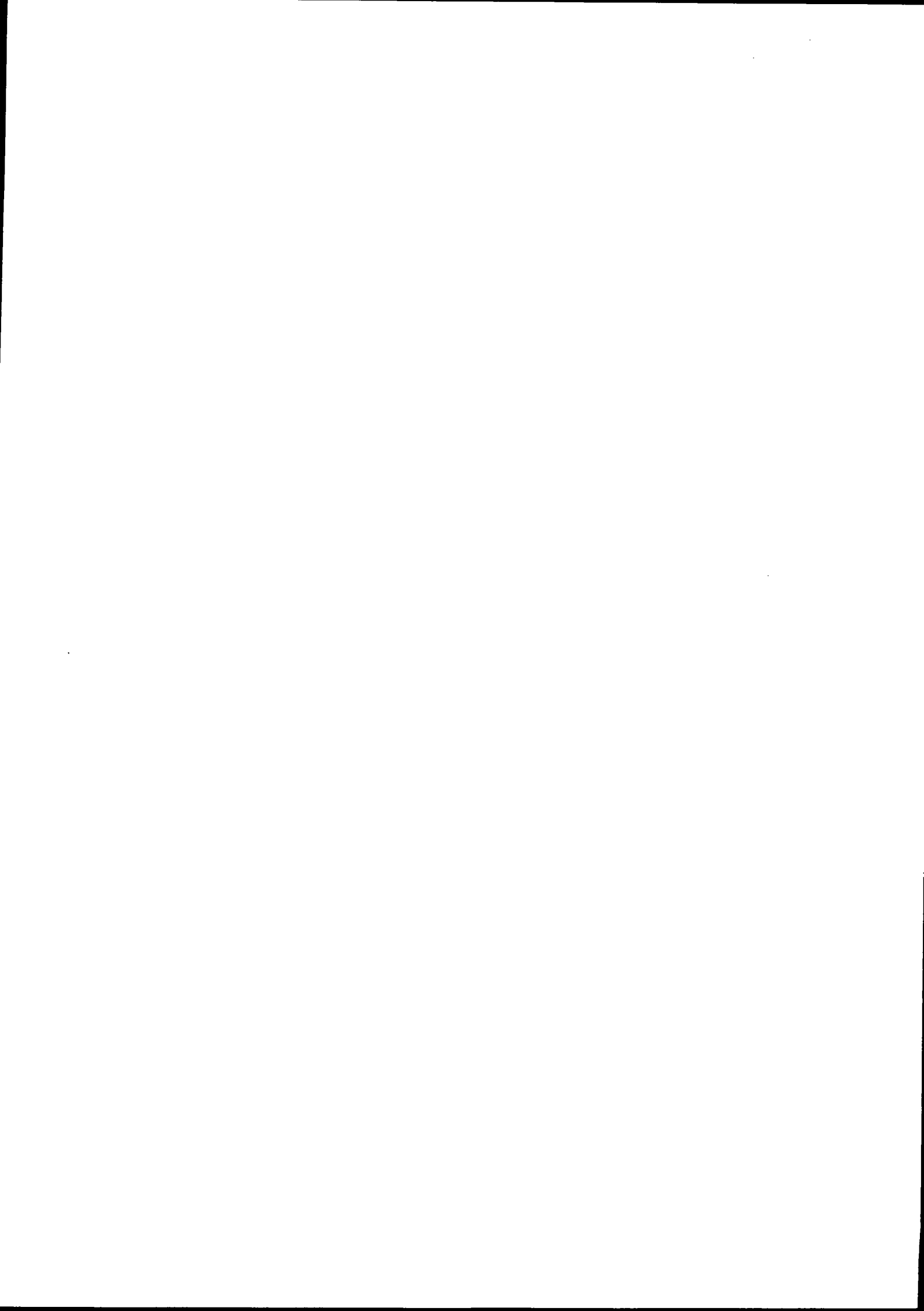
Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 26. februar 2008

Akademiet for de Tekniske Videnskaber, ATV
- kommentarer vedr. FFL 08

I forlængelse af notatet om henvendelser til Videnskabsudvalget vedr. finanslovsforslag 2008 fremsendes vedlagte henvendelse fra ATV fra oktober 2007, jf. 2007-08, 1. samling, UTV, alm. del - bilag 58).

Med venlig hilsen

Finn Skriver Frandsen,
udvalgssekretær

30. oktober 2007
LSR/JCR

AKADEMIET FOR DE
TEKNISKE
VIDENSKABER

Videnskabsminister Helge Sander
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Udvalget for Videnskab og Teknologi
UVT alm. del - Bilag 29
Offentligt

ATV

Kære Helge Sander

Lundtoftevej 266
2800 Kgs. Lyngby

ATV's kommentarer til forslag til finanslov for 2008

En task force under Akademiet for de Tekniske Videnskaber under ledelse af Akademiets præsident, professor Torben Greve, har studeret Videnskabsministeriets finanslovsforslag for 2008.

Tel. 4588 1311

Fax. 4588 1351

atvmail@atv.dk

www.atv.dk

Kommentarer samt forslag til ændringer og tilføjelser vedlægges. De vedrører:

1. Mobilitetsfremmende initiativer for studerende, undervisere og forskere
2. Internationalt forskningssamarbejde
3. Konkurrenceudsatte midler til universiteterne
4. Samarbejde mellem erhvervslivet og forskningen

ATV anbefaler, at

- der bliver sat øget fokus på udvikling af ideer og initiativer, der fremmer mobiliteten mellem Danmark og udlandet såvel som mellem erhvervslivet og universitetssystemet.
- der bør etableres flere fripladser og stipendier til studerende fra ikke-EU/EØS-lande, samt at der bør sættes på unge studerende på BSc- eller MSc-niveau.
- der afsættes øremærkede midler til strategiske samarbejder med udvalgte lande, herunder ikke mindst Kina.
- der bør sættes på få og store forskningspuljer i åben konkurrence, så udnyttelsesgraden af midlerne optimeres og administrationsopgaven minimeres.
- erhvervsforskeruddannelsen bør udvides med en PostDoc-ordning med særlig fokus på innovation og mobilitet.
- der bør arbejdes målrettet med meriteringen af yngre forskere, så erfaringer m.v. fra forskning i privat regi i højere grad og nemmere godskrives i det universitære system.

ATV er naturligvis til rådighed for uddybende spørgsmål eller diskussioner af de vedlagte forslag.

Med venlig hilsen

Lasse Skovby Rasmusson
Direktør

Kopi af brev og bilag er sendt til Udvalget for Videnskab og Teknologi

ATV's kommentarer til forslag til finanslov for 2008

Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV) har gennemgået finanslovsforslaget og glæder sig over en række foranstaltninger i forbindelse med udmøntningen af globaliseringspuljen for forskning, uddannelse og innovation.

ATV må dog på ny efterlyse en større og mere sammenhængende indsats for at fremme mobiliteten for danske og udenlandske studerende, undervisere og forskere. Især bør der som i andre lande sættes på at få de unge talenter til Danmark, inden de stifter familie og bo i deres hjemlande.

1. Højere mobilitet blandt studerende, undervisere og forskere

ATV anerkender de nye tiltag fra regeringens side til at øge mobiliteten såsom bruttoskatteordningen for forskere og nøglemedarbejdere. Ideen er positiv, selv om ordningen i forhold til ønskede mål er en nødløsning. ATV anbefaler, at der generelt sættes øget fokus på udvikling af ideer og initiativer, der fremmer mobiliteten mellem Danmark og udlandet såvel som mellem erhvervslivet og universitetssystemet. Og Akademiet anbefaler, at ambitionsniveauet sættes højt. Afskaffelse af ordninger, som modarbejder øget mobilitet, bør være en prioriteret opgave. Vurdering heraf kunne indgå i en afbureaukratiseringsopgave.

ATV noterer sig med glæde, at der er afsat midler til en udvidelse af friplads- og stipendieordningen for heltidsstuderende uden for EU/EØS-landene med 50 pladser årligt i perioden 2007-09. Set i lyset af den overordnede problematik med mangel på kvalificeret arbejdskraft i Danmark på både kort og længere sigt og i forhold til et samlet antal udenlandske udvekslings- og heltidsstuderende på 11.821 i 2005-06¹ synes en stigning på 50 pladser årligt fra ikke-EU/EØS-lande imidlertid ikke at være særlig ambitiøs. Erfaringer fra OECD-landene England, Australien og Østrig, der alle har succesfulde internationale uddannelsesprogrammer, viser, at et vellykket studieforløb markant kan lette overgangen til senere integration i samfundet. I sammenligning med Danmark har de tre lande mere end tre gange så mange internationale studerende i procent af studenterbestanden¹.

ATV anbefaler, at der etableres flere fripladser og stipendier til studerende fra ikke-EU/EØS-lande, samt at der sættes på unge studerende på BSc- eller MSc-niveau, da erfaringer viser, at yngre studerende er mere tilbøjelige til at blive i landet efter endt studium. Stipendier bør kun tildeles under forudsætning af, at der kan sættes tilstrækkeligt høje kvalitets- og adgangskrav og udvikles grundlag for en omhyggelig vurdering af de studerendes eksamensbeviser, uddannelsesbaggrund, egnethed m.v.

Der bør fra dansk side arbejdes i EU for fremme af enkle og ubureaukratiske ordninger, der giver unge forskere og universitetsansatte attraktive økonomiske vilkår og adgang til at flytte derhen, hvor der er behov for deres forskning. Der har i denne forbindelse været talt om et indre marked for forskere m.fl., som er et udmærket billede for det flow og den ubureaukratiske (markedsorienterede) tilgang, der er brug for. Selvsagt skal kravene for at kunne komme i betragtning være høje. Det

¹ CIRIUS, 2007. Mobilitetsstatistik for videregående uddannelser 2005/6. Juni 2007.

overordnede mål er at få yngre danske til udlandet (og gerne hjem igen) og udenlandske forskere hertil.

2. Internationalt forskningssamarbejde

ATV finder det positivt, at der i 2008 er afsat ekstra 302 mio. kr. til internationalt forskningssamarbejde. I lyset af, at den globale forskningsdagsorden i de kommende år rykker tyngdepunktet mod øst, ser ATV gerne, at regeringen på finansloven for 2008 afsætter øremærkede midler til strategiske samarbejder med udvalgte lande, herunder ikke mindst Kina.

3. Flere frie midler til universiteterne

ATV noterer med glæde, at regeringens langsigtede målsætninger, som er udtrykt i strategien for Danmark i den globale økonomi, "Fremgang, Fornyelse og Tryghed", bliver udmøntet i vækst i de offentlige forskningsmidler, således at målet på 1 % af BNP som planlagt kan nås i 2010.

ATV har med særlig tilfredshed bemærket, at fordelingen af ca. 240 mio. kr. under "Frie midler til universiteterne", jf. aftale om udmøntning af globaliseringspuljen, forventes at følge ATV's anbefalinger som fremlagt i ATV-rapporten, "*Vækst af de offentlige forskningsinvesteringer*" i 2005. Det nye forskningsprogram UNIK forudsætter, at universiteterne konkurrerer om midlerne, så ambitiøse satsninger i stærk international konkurrence bliver præmieret. ATV bifalder, at der satses målrettet på kvalitetskriterier med nedsættelsen af et internationalt bedømmelsesudvalg.

En væsentlig del af globaliseringspuljens ekstra midler til forskning, forskeruddannelser og eliteuddannelser skal efter forslaget fordeles efter en 50:40:10-model. ATV mener, at modellen er et skridt i den rigtige retning, så universiteterne motiveres til at udvikle kvalitetsuddannelser for at tiltrække de bedste studerende og udfordres til at skaffe en større medfinansiering fra eksterne kilder til forskning. ATV mener, at der bør satses på få store puljer i åben konkurrence, så udnyttelsesgraden af midlerne optimeres uden yderligere arbejdspress på de bevilgende myndigheder. Akademiet anbefaler derfor, at ordningen efter en kortere periode bliver evalueret og efter behov justeres for at undgå bureaukratiserende led og for små puljer.

4. Tættere samarbejde med erhvervslivet

Det er glædeligt, at der er afsat yderligere 125,8 mio. kr. til øremærkede ph.d.-forløb på forskerskoler inden for teknik, naturvidenskab og sundhed, hvor der forudsættes 2/3 medfinansiering fra eksterne kilder, herunder erhvervslivet. ATV finder, at flere og bedre ph.d.-forskere skoler er et væsentligt skridt på vejen mod det overordnede mål at få forskningen til at være mere værdiskabende for samfundet. Der bør derfor tillige motiveres til tættere samarbejde med erhvervslivet på ph.d.- og *PostDoc*-niveau, så en væsentlig del af forskningen finder sted med inddragelse af erhvervslivet.

ATV anbefaler derfor også, at den succesfulde Erhvervsforskeruddannelse, oprindeligt undfanget af ATV, udvides til også at indeholde en *PostDoc*-ordning med særlig fokus på innovation og mobilitet, så den unikke ekspertise og innovationskilde, der ligger i nyuddannede ErhvervsPhD'er fremmes i private virksomheder. Herved vil mobiliteten blandt yngre forskere, der kan have svært ved at flytte fra offentlige arbejdspladser til erhvervslivet eller omvendt, efter endt ph.d.-studium blive styrket.

Det vil være ønskeligt, at en udvidelse af Erhvervsforskeruddannelsen ledsages af en yderligere afbureaukratisering af ordningen, så de mange partnere i offentligt og privat regi serviceres optimalt. ATV stiller gerne erfaringer og kompetencer til rådighed for denne proces.

ATV foreslår endelig, at der arbejdes målrettet med meriteringen af yngre forskere, så erfaringer m.v. fra forskning i privat regi i højere grad og nemmere godskrives i det universitære system. Ekstern undervisning på højt internationalt niveau bør således direkte kunne sidestilles med universitetsundervisning, og patenter bør kunne være meriterende på linje med publikationer i internationale tidsskrifter.